

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conversione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1670

57. Locustae, sic sterilitas soli Christ. tribuuntur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10757

& sermone pridem Annamitici expeditissimus; paratam iis suo sumptu nauim Nauclero tradidit, quem ad oras Ranranas fecisse naufragium vidimus. Inter lachrimas diuersas mutuae saluationis, dolebat Buzomius mandato iubentium Cocincina se claudi, arcerique ab sorte cum iis capeffenda; gaudebant isti quod hebdomadam trium velificatione se crederent, Iaponiae oris, & vnâ carnicum manibus sistendos. Sed hæc vota illorum egregia Deus aliò destinabat. Multum maris emensu, vento insuperabili reflante Macaum compelluntur, vbi breui deinde ex iis duo obièrunt P. Baldinotius annos natus septem, & triginta; vnde viginti in Societate; & P. Machi Michaël Iaponius, homo virtutis exercitæ, & operarius infracti laboris; Cocincinæ reliquos & Tunchino Palmerius reddidit, abundè vtique perpeffionibus quas tantum deperebant explendos, Christiana re vtrobique, sed in Cocincina calamitosius afflicta; quæ clades proximo anno motæ, duodetricesimo eruperunt deseruntque tandem in Patrum exilia, & stragem illius Ecclesiæ. Primum anni pertinax serenum, negatis eluuiionibus, quibus humus pinguescit vt Ægyptus Nilo, sterilitatem agris, famem populis inuexit; herbæ si quid vsquam surgeret, locustæ vorabant; quas suis quibusdam catminibus idolorum cultores frustra depellere tentabant; Paulus Mandarinus tribus vastissimis ex campis eiecit quos depascabantur infestius; inuitatus enim à Præfecto vrbs vt suum ad hoc cæli Dominum inuocaret, tres aras in iis statuit; orauit aliquamdiu de genibus ad sacram imaginem, solum aqua lustrali modica insperfit, & Dei nomine, cuius essent flagellum, imperauit locustis aliò migrant. Priore igitur ex campo ventus secum correptas abstulit; ex secundo in syluam se vltro abdidere; ex tertio, mari se mersere; ter iis in locis concionatus de Deo Paulus, nonnullos ad Christum conuertit. Prouinciam Sinoam pestis huius pars minima tetigit; sed iccta est longè grauiori contagiosæ luis plaga, venæni tam exitialis, vt ex pagi vnus trecentis hominibus duos solum in viuis reliquerit; ex alio non ita frequenti, vnum hominem, & vnum canem. Tantarum simul tot cladum causam scientiores, & minus impij, facile censabant defectione Solis quæ antecesserat, fuisse cælo, & terris impressam; diis plarique omnes tribuebant, peregrini Dei honore offensis, quem sacris patriis desertis consecrarentur vniuersi. Fame itaque rabiem stimulante horum fontem malorum Patres execrati, obruere Regem supplicibus literis, & flagitare illorum exilium, vt qui essent Regni exitium, & Deorum iram à populo, secum amoturi. Erant hæc fermè de Bönziorum incude tela; quibus dum populus exprobrat inanitatem sacrificiorum, ad tenue saltem calamitatis publicæ leuamentum; retorquebant in nostros hanc impotentiam; dum in regno harerent, Deos quibus stragem Patres indixerant nullis placaminibus mitigandos; non esse id meriti apud Deos, precumque negotium, sed Edicti Regij, & Proscriptionis; hanc omnes modis omnibus vrgebant; Rex trahebat in dies, ne

B. B. b. b.

57.
Locustæ, sic
sterilitas soli
Christi. tri-
buuntur.

79.
Fedi frigus
Regi & suis
Lusitanus.
causa perfec.
Cocincin.

Patrum exilio, onerariam Macaensem cum speratis ex ea lucris ingentibus à se auerteret. Persuasum habebat, Lusitanis religione nihil esse charius, spectari hanc ab iis vnicè, frequentari eorum commercii suos portus, ob hoc potissimum, quod libera fieret Patribus potestas eius suadendæ, in quo ille haud paulò dignius de Christianis sentiebat, quàm ipsi studerent promereri. Fuitque illa Cocincinensium etiam ethnicorum, certissima existimatio, fractam sibi à Christianis fidem, fidei Christianæ oppressione vlcisci voluisse; alioqui minime facturum si promissus quotannis onerariæ appulsus, expectationem iure firmatam, non lulisset. Ac soluit quidem Macao, nauis fradraga Cocincinam versus, nec Patres pepercerant necessariis sumptibus ad eam instruendam, quòd tanti cernerent interessè Religioni dilatandæ. At enim is quicumque fuerit, nauis Præfès sceleratissimos, ut è portus oculis recessit, vertit mox in Philippinas cursum, haud aliis (quos fingunt nonnulli ad dissipandam perfidiae infamiam) transuersus flatibus quàm auaritiæ, illic ut sibi somniarat ingurgitandæ profusius, quàm in Cocincina. Verum miser ad Philippinarum vadosa nauim fregit, saluisque omnibus aliis, solus interiit, abominatam sui memoriam relinquens Machao ingenti pecunia fraudatæ, & Cocincinensi Christianitati, cupiditate eius sacrilega tantum non perditæ. Rex enim collapsis prorsus Etesis, qui nauis adfaturæ spem semper aliquam sustinebant, lusum se credidit; dolentis indignationem Iapones, & Sinæ Faifun incolentes vehementius proritarunt, quæsti nauem sibi cum Giacatræ Batauis communem, ab Lusitanis captam in mari Cocincinæ; Iaponum Præfèctus Faifumi, eorum quærelas nouis contra eosdem Lusitanos criminationibus incendit; quas nihil attinet referre. His causis aduertens Chiamlicam, Maximus Bonziorum, & fisci cognitor, res nostras in præceps vergere, accurrit ut ruinam impelleret; linguam mille nummis emisse dicitur Mandarinum Præfèsis Externorum, & Regi perfamiliaris, qui eius in Patres & Lusitanos mentem intimè notarat, eumque vno lucri studio amare, vel odisse. Quare institit suadere Batauorum commercia fore illi quæstuosiora, quàm Lusitanorum, mercaturam facturos, præterea nihil: flocci eos habere quem Deum quis coleret; qua lege viueret; Patres tantum abesse ut secum veherent, quin illos potius hostilibus odiis insectari. Vna ex commerciis Batauorum reditura in regnum luca, iis purgata tumultibus quæ Christiana lex & Patres semper circumferrent. Mandarinum consilium, sua Regi probauit cupiditas; decernit Patrum exilium; Legatos Giacatran destinat, qui de nauium trium commercio paciscerentur cum Batauis: etsi hoc postea euentu caruerit.

Nondum hic annus 1629. in finem inclinat, & Patres Caciini priuata consuetudine, quando publicè non licebat, ducentos septuaginta quinque Christo pepererant; Pulocambi octoginta supra quadringentos, in extremis Prouinciæ Rantanæ trecentos viginti, quos